

konsekrowanego w Kościele katolickim, bazujących jednak na normach kościelnych, praktyce Kościoła i stosowaniu promulgowanych ustaw.

Krytyczna analiza rozprawy s. dr Bożeny Szewczul uwidoczniła zawarte w niej walory pozytywne, obiektywne osiągnięcia badawcze autorki, jak również bardzo niewielkie niedociągnięcia i niedoskonałości, które mogą się faktycznie rodzić z pewnego nienasycenia i osobistych oczekiwań recenzującego jako czytelnika, a które mają walor pozytywny, inspirują bowiem zainteresowanych do osobistych dociekań, poszukiwań czy też do podjęcia się ewentualnie uzupełniającej czy też dopełniającej pracy badawczej. Praca s. Bożeny Szewczul jest pracą dojrzałą, samodzielną i twórczą, poprawną pod względem metodologicznym, stanowiącą znaczący wkład zarówno we współczesne badania ściśle kanoniczne, jak i teologiczne zagadnienia istotne dla życia konsekrowanego. Studium to jest w literaturze i kanonistyce polskiej pionierskie. Warto sięgnąć do tego opracowania, zapoznać się z osobą i dziełem oraz działalnością błogosławionego o. Honorata Koźmińskiego.

Ks. Wiesław Wenz

KS. JANUSZ CZERSKI, *Pierwszy List do Koryntian*, Wydawnictwo TUM, Wrocław 2009, ss. 752

DOI: 10.34839/wpt.2010.18.2.286-287

Książka jest nowoczesnym, obszernym, krytyczno-egzegetycznym komentarzem do Pierwszego Listu do Koryntian w języku polskim. Ukazała się w Wydawnictwie Wrocławskiej Księgarni Archidiecezjalnej w roku 2009, w serii „Bibliotheca Biblica”, której redaktorem naukowym jest ks. prof. Mariusz Rosik z Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu. Liczy 752 strony. Jej autorem jest ks. prof. Janusz Czerski, biblista i członek Stowarzyszenia Biblistów Polskich, wykładowca na Uniwersytecie Opolskim, który wykladał też na Papieskim Wydziale Teologicznym we Wrocławiu, Katolickim Uniwersytecie we Lwowie, Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Jest autorem wielu książek naukowych, artykułów i recenzji z zakresu literatury Nowego Testamentu.

W ostatnich latach ukazało się w literaturze obcojęzycznej wiele obszernych i naukowych komentarzy, zwłaszcza w języku angielskim i niemieckim, oraz mnóstwo publikacji, które poruszają różne kwestie związane z tym listem. W języku polskim brakowało jednak nowego, krytyczno-egzegetycznego komentarza do Pierwszego Listu do Koryntian. Autor niniejszego opracowania odważył się więc ten brak uzupełnić. Przyznał, że nie jest to jego pierwsze zetknięcie się z tym listem św. Pawła. W latach siedemdziesiątych ubiegłego stulecia opracował bowiem przekład i krótki komentarz do tego listu w *Biblii poznańskiej*, a w 2006 roku wydał komentarz do pierwszych sześciu jego rozdziałów na Uniwersytecie Opolskim, w serii „Opolska Biblioteka Teologiczna”, nr 87.

Obecny komentarz rozpoczyna wykaz skrótów i bibliografia generalna, obejmująca teksty źródłowe, literaturę pomocniczą, komentarze, teologie i opracowania. Po spisie bibliograficznym znajduje się wprowadzenie szczegółowe, w którym omawia się zagadnienia literackie, historyczne i teologiczne. Zasadniczą część książki stanowi komentarz opracowany według stałego schematu: pierwszym krokiem jest przekład z języka oryginalnego, następnym krytyka tekstu, kolejnym analiza synchroniczna i diachroniczna, określenie stylu, gatunku i struktury każdego badanego fragmentu, czwarty krok egzegezy to systematyczne objaśnienie tekstu, piątym etapem badań jest

próba dokonania syntezy teologiczno-praktycznej. Niektóre badane fragmenty uzupełnia historia interpretacji. Każdy fragment zamyka spis bibliografii szczegółowej, dotyczącej zagadnień związanych z analizowanym fragmentem. Do objaśnienia tekstu zastosowano kilka metod. Oprócz stosowanej najczęściej w egzegezie metody historyczno-krytycznej wprowadzono również niektóre elementy popularnych dziś metod: lingwistycznej i retorycznej.

Komentarz jest adresowany głównie do tych, którzy zajmują się nauką egzegezą krytyczną, do studentów nauk biblijnych, a także do tych wszystkich czytelników, których interesuje problematyka biblijna. Autor nie chciał zrezygnować z oryginalnej pisowni greckiej lub hebrajskiej, uważając, że jest to konieczne w komentarzu naukowym. Ci, którzy nie znają języka greckiego, znajdą wyjaśnienie każdego słowa lub zwrotu greckiego w języku polskim.

Autor dobrze wykonał postawione przed sobą zadanie. Podjął się mozolnej pracy i zrealizował swój cel. Opracowanie nowoczesnego komentarza do Pierwszego Listu św. Pawła do Koryntian nie było przedsięwzięciem łatwym. W dzisiejszych czasach rośnie potrzeba głębszego poznania Pisma Świętego i jego nauki. List do Koryntian zawiera bardzo ważne i potrzebne wskazówki dla człowieka XXI wieku, dlatego też to opracowanie przybliży nauczanie św. Pawła i umożliwi głębsze zrozumienie działania Boga w codzienności.

Ks. Krzysztof Wojtkowiak

WŁODZIMIERZ WOŁYNIEC, *Tajemnice Boga i człowieka w teologii Jana Pawła II*, Wydawnictwo TUM, Wrocław 2009, ss. 104.

Ks. Włodzimierz Wołyniec, profesor i wykładowca Papieskiego Wydziału Teologicznego, zaprasza w swojej pracy do odkrywania tajemnicy chrześcijaństwa w nauczaniu sługi Bożego Jana Pawła II. Autor ukazuje nam niektóre myśli nauczania tego wielkiego Papieża jako wybitnego teologa, który rozważania teoretyczne potrafi łączyć z praktyką własnego życia.

Punktem wyjścia, a zarazem głównym tematem refleksji teologicznej wyrażonej w interesującej nas książce jest znaczenie miłości. Jest ona tajemnicą objawiającą się stopniowo człowiekowi. Występująca w Trójjedynym Bogu, uobecnia się wśród nas w osobie Jezusa Chrystusa. Dzięki temu człowiek odnajduje właściwe miejsce miłości w swoim życiu. Tajemnicę miłości Trójcy Przenajświętszej w sposób szczególnie możemy spotkać w Eucharystii. Jest ona przede wszystkim działaniem i dziełem Boga, o czym przeczytamy w drugiej części tej interesującej pozycji. Znajdujemy tutaj konkretne wskazania, dzięki którym wzrasta nasza świadomość uczestnictwa we Mszy Świętej oraz uczenie się na niej miłości. Owocowanie miłości wyrażone jest przez budowanie jedności zarówno w komunii między dwoma osobami, jak i w jedności wspólnotowej występującej między wieloma podmiotami. Jedność ta, opisana przez autora w kolejnym rozdziale, dotyczy nie tylko rzeczywistości doczesnej, ale łączy też Kościół na ziemi z Kościołem niebieskiego Jeruzalem. Tajemnica Boga i człowieka w ujęciu nauczania Jana Pawła II wyraża zawierzenie się Kościoła Maryi, o czym traktuje ostatni rozdział książki księdza Wołyńca. Autor przypomina podstawowe argumenty, którymi kierował się sługa Boży w swojej mariologii, przypominając czytelnikowi o osobistym zawierzeniu się Maryi przez tego wielkiego Papieża.